

DEMOCRATIA

Revistă politică, economică și literară

Apare la 5 și 20 ale fiecărei luni

SUMARUL:

Nicolae I. Popilian	. Români de vânzare!
T. C.	. Prooroc
Nicolae Pața	. Administrația
Ricard D. Ioan	. În zori de
Mihail Drăgănescu	. Galeria
M.	. Asupra
Mișu N. Popp	. Manifest
N. I. P.	. Cultura
Vega	. Melancoli de toamnă (poezie).
	Moravuri. — Magistratura. — Comerțul. — Armata. — Felurite. — Bibliografii.

Director-Proprietar
NICOLAE I. POPILIAN, Avocat.

Secretarul Comitetului de Redacție
MIHAIL DRAGANESCU, Avocat.

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA: Craiova, strada Cazarmelor, 27.

ABONAMENTUL LEI 8 PE AN

15 Bani numărul

COMITETUL DE REDACȚIE:

Dem. Constantinescu, profesor, prim redactor; d-nii avocați: I. C. Giulescu, Ștefan Severini, Ion N. Popescu, Sc. Constangioară, Alex. Carianopol, G. G. Petrescu, G. Pârvănescu, N. Constantinescu, I. Mitrică, Av. Vasulescu, Const. Turceanu, Adrian Zeuleanu, Barbu Ionescu, Marius Kintescu I. F. Popescu.

„PLUGARUL“

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

CRAIOVA Strada UNIREI No. 80.

Biourou, Technic, Agricol și Industrial

Reprezentanța pentru Oltenia a renumitelor garnituri de treerat H. Lanz din Mannheim

Reprezentanța pentru Oltenia a Motoarelor cu benzină și gaz sărac „Kosmos“, — Societatea garantează soliditatea și buna funcționare a acestor Motoare.

Depozite: Postamente pentru mori. Pietre de mori franțuzești. Pietre pentru mori de apă. Ciocane de ferecat. Teascuri și stropșitori de struguri. Pompe de fântâni și de incendiu și Bascule „Garvens“. Tocătoare de nuteț. Tocătoare de sfeclă. Mașini de saramurat grâu. Vânturători. Dărăce și scărmanători de lână. Tăvăluge. Trioare. Manometre. Batoze de bătut porumb cu aburi și manuale. Pluguri cu 1 și 2 brazde. Pluguri de coastă. Curele de păr de cămilă. Benzină. Uleiuri minerale. Vaseline. Valvolină. Sonerii electrice. Telefoane. Lămpi și instalații electrice etc.

„SERVICIU SPECIAL PENTRU INSTALAȚII DE APĂ“

Se recomandă în special persoanelor care construiesc din nou, pentru a-și face instalațiile de conducte, în vederea aducerii apei la Craiova.

Reprezentanța Generală pentru Dolj a Societății Generale de Asigurare din București

„VICTORIA“

Români de vânzare!

Sau cum se importează capitalul strein în România

Capitalul strein! Iată o marfă foarte exploatată de naționaliștii români. Introducerea capitalurilor streine în România, zic ei, este o trădare națională, este vânzarea țării noastre streinilor.

Și de câte ori vr'un om politic s'a încercat să legifereze introducerea capitalurilor streine în România, naționaliștii noștrii — naționaliști de paradă, bun înțeles — au dat alarma că se prăpădește țara.

Câtă zarvă n'a fost, bunioară, când cu proiectul de lege pentru *concesionarea terenurilor petrolifere* susținut de răposatul guvern conservator, care nu erà de cât punerea în aplicare a tratatelor și angajamentelor semnate de d-l Dimitrie Sturdza, proiect care n'a devenit lege din cauza trădării politice comisă de fostul prim-ministru — de tristă memorie! — în complicitate cu junimiștii și oculta liberalilor naționali, cari aveau interesul ca nu cumva să se creeze vr'o instituțiune financiară în țara noastră, și ei, ferocii exploatatori de azi, să-și vadă prada în mâinile altora.

În urmă, după ce primejdia trecuse, s'a putut vedea că nu dragostea de țară, nici vre-un înalt principiu economic erau cauzele ce revoltase atât de mult pe ad-

versarii importățiunei capitalurilor streine, ci cauza adevărată erà ca nu cumva legiferându-se intrarea capitalului strein, să nu mai poată exploata această țară prea răbdătoare, ei cari de multă vreme au importat și importă capitaluri streine, cu dobândă mică, și exploatăndu-l după bunul plac au subjugat întreaga viață economică a țării.

Și dacă la început se bănuia numai, de curând s'a auzit chiar un ministru aparținând partidului ce blestemase odinioară capitalul strein, susținând în Parlament necesitatea importățiunei acestui capital.

Dar se schimbase vremea, erau „ai noștrii“ la putere, și legiferându-se asupra capitalurilor streine „ai noștrii“ nu mai erau primejduiți să-și piardă influența.

Din multe motive nu vom avea însă o lege asupra capitalurilor streine, nici în mod direct, intru cât privește numai aducerea capitalului, nici în mod indirect, asupra diferitelor exploatări și întreprinderi industriale cu capital strein.

Și aceasta este foarte rău, pentru că dacă s'ar legifera introducerea capitalului strein ar câștiga mult industria noastră națională și s'ar îmbogăți statul, dar continuându-se actuala stare de lucruri capitalurile streine tot se introduc

în țara, însă nu spre folos general ci spre folosul câtorva persoane care își vând numele de român și situațiunea lor pentru a servi de paravan capitalului strein.

Să probăm.

Avem foarte multe societăți în țară, care se ocupă fie cu operațiuni de bancă, fie cu asigurări ori diferite întreprinderi industriale și comerciale.

Toate aceste societăți lucrează cu *capital strein*, ba ceva mai mult împreună cu capitalul strein ne-au copleșit o sumedenie de streini cari vin la noi fie ca acționari ai capitalului lor fie ca funcționari ai acestor societăți.

Aceasta se întâmplă foarte ușor, cu toate că *codul comercial* prevede că în *societățile anonime*, bu-nioară, unicul administrator sau cel puțin o treime din numărul administratorilor să fie români și dacă asemenea societăți ar voi să dobândească imobile rurale, atunci *jumătate plus unul* din numărul administratorilor să fie români.

Căci cu toată această restricțiune, și cu toată opozițiunea ce au făcut *naționaliștii noștri* capitalului strein, acest capital s'a introdus și se introduce în țara noastră acaparând tot comeciul și industria, ba ceva mai mult ne-a cucerit chiar pământul țării noastre, pentru că lesne să găsim *Români de vânzare* cari în schimbul unei grase remunera-

țiuni își vând numele de români, și adeseori situațiunea lor politică, lăsându-se să figureze între administratorii societăților streine ca implinindu-se în acest mod rigori-le legii, capitalul strein, și cu el streinii, să opereze în liniște sub protecțiunea acestor trădători la robirea noastră economică căreia îi va urmă implicit și robia ade-vărată.

Iar noi românii vom continua să răbdăm ca un Pherechide, T. Rossetti, Panu, etc. să profite de ocazie că legea nu-i pedepsește și să stea în capul societăților streine, ba ceva mai mult să-i răbdăm chiar să ne țină lecții de naționalism, ori de câte ori vom cere să se *legifereze odată importatiunea capitalurilor streine*, pentru ca nu cumva numărul *Românilor de vânzare* înmulțindu-se să crească și numărul societăților streine *) și pe nesimțite, legănați în cântecile bravi-lor noștri naționaliști, să ne pom-nim nu numai cu comerțul în mâinile streinilor, dar cu țara întreagă în stăpânirea lor.

Și vom răbda, vom răbda mereu, căci n'am mai învățat încă să punem margini răbdărei noastre.

Nicolae I. Popilian

Advocat.

*) Firma Nicolae Feher & Comp. pentru ași ascunde origina evree-maghiară s'a transformat în societate anonimă căci de sigur români de vânzare s'au găsit cari să figureze între administratori.

Proorocie

Ana și Costel se cunoșteau din copilărie. Se simpatizau atât de mult în cât de nu s'ar fi văzut o zi, eră lucru mare.

Familiile lor de asemenea se vizitau foarte des.

Până și la cunoștințele lor—se întâlneau. Par'că eră un făcut!...

...Simpatia incetul cu incetul se transformase în iubire. Nu îndrăzneau însă să își spună ce aveau pe inimă.

Tot felul de atențiuni ce aveă unul pentru altul arătă în destul aceasta.

Nu eră zi a unuia în care celălalt să nu-i facă vre-o surpriză oricât de mo-

destă și când își ziceau:

— La mulți-ani! Toate fericirile!... se gândeau la viitorul care poate îi va hotărâ să trăiască toată viața împreună...

* * *

Costel începuse să dea Anei lecții de piano. Ea prepară cu drag și în scurt timp progresase destul de bine.

— Mă așteptam eu, îi zicea voios profesorul, că reușita are să întrecă cu mult așteptările mele... Nici nu se putea altfel!...

— Ei ași!... prea mă lauzi Costel, îi răspunde Ana. E mai mult dorința ta de a mă vedeți progresând.

Eu nu prea am talentul la muzică. Dacă nu ași avea cel puțin voința cu toată stăruința ce depui nu s'ar alege nimic.

Cu toate acestea exersând mereu, aproape obișnuit supravegheată de Costel, ajunsese în timp relativ scurt să cânte binișor de tot. Valsurile ușoare, romanțele și bucățile de salon nepretențioase le execută cu ușurință spre marea mulțumire a profesorului...

Seratele familiare aveau loc acum și mai des, ai casei voind să admire progresul d-rei Ana.

Încetul cu încetul au început să vie mai în fiecare săptămână și dintre rudele cari nu veneau alte dați cu lunile muzica îi atrăgea și îi distra.

* * *

Ana se simțea transportată de complimentele ce i se făceau. Nu s'ar fi așteptat să aibă atâta succes, cu toate că bucățile ce 'i alesese Costel, deși ușoare erau dintre cele mai drăguțe și de efect.

Începuse fără să vrea să se creadă, laudele ce i se aduceau mereu o aduseseră aci.

Costel observă cu părere de rău schimbarea Anei.

La una din seratele date de familia ei și a neglijat aproape cu totul prietenul

ei din copilărie conversând mai mult cu sub-locotenentul invitat de d-na Emilian, mătușa ei.

Costel amărât, pretextând că nu-i e bine s'a retras mai de vreme lăsând restul invitațiilor să-și urmeze cu veselie petrecerea.

...De atunci s'a hotărât să viziteze mai rar familia Anei. Nu se mai simțea de nimic atras acolo unde altă dată se ducea în fiecare zi, ba și de câte două ori în aceiași zi...

* * *

Intr'o seară Zoe, soța Anei, venise să vadă pe mama lui Costel.

Pe când ședeau de vorbă în salon își făcuseră apariția și Ana urmată de mama ei. Costel într'un colț al camerei puneu țara la cale discutând aprins cu prietenul lui, Emil.

N'a trecut mult și doamnele din subiect în subiect au ajuns la frumusețe. Una susținea că au haz bărbații delicați, fără multă energie, și cu aparență copilăroasă. Alta din contră admiră bărbații chiar mojici numai să se impună, să fie maiestozii cu mustați mari negre și care când spun vorba să nu ndrăznească nimeni să'i contrazică...

Emil preferă persoanele blânde și simpatice.

— Mai bine spuneți el, cred că e să fii în societatea unui om delicat, ori cum s'ar prezentă, indiferent de mustați mari sau mici, de cât să fii condamnat să înduri mojiția unui om așa zis energic... La nevoie, să fii dintre reprezentanții sexului frumos 'mi a-și luă ca tovaroș un om bun, chiar de-ar fi foarte puțin mustăcios...

— Ce-o să zici d-ta?... îi răspunde Ana. Cine o să-și pledeze cauza de cât cel interesat... Sunt sigură că Costel care e tot așa de mustăcios ca și d-ta îți împărtășește părerea.

— De sigur zise Costel cam supărat de aluzia răutăcioasă făcută la adresa

lui... Pe domnișoare le importă mai mult aparența... Capacitatea, meritele ori situația cuiva rămâne pe a doua linie...

Ori cum, fiind-că Ana râde de noi eu i-ași ură să ia de soț tocmai pe unul fără mustăți mari dar cu minte multă...

— Mulțumesc de urare îi spuse Ana supărată.

* * *

N'a trecut nici un an și pe Ana a cerut-o în căsătorie un artist dramatic. Ca dotă nu prea cerea mai nimic. Lumea zicea că e bine situat și ține atât de mult

la față în cât nu le pretinde părinților nici o dotă. Și lucrurile erau într'adevăr așa... Părinții Anei pierduseră în niște întreprinderi comerciale nenorocite, aproape toată averea lor, și erau bucuroși să facă ginere pe un om nepretențios...

...S'a făcut nunta și când Costel a văzut în biserică pe Ana la dreapta unuia fără mustăți și ursit să rămână așa toată viața nu s'a putut opri de-a exclama:

— Afurisit profesor fusei, Doamne!... Cel puțin de-ar avea minte!...

T. C.

Administrație

(Administrație și justiție...)

P. Carp.

În sistemul nostru de guvernare este neîndoios că administrația are un rol preponderent, dar socot că nu e singura care să hotărască în situația unei țări, în starea unui popor. E curios, ori de câte ori a fost vorba de o reformă, de câte ori s'a văzut că mersul normal al unui popor este stingherit, s'a aruncat vina când pe învățământ, când pe administrație ori pe justiție.

De multe ori nu știi pe care să învinuiești sau dacă trebuie toate învinuite. Că țara merge rău nu e de tăgăduit, dar nu s'a găsit până acum remediul radical; iar cele parțiale ne-aducând o vindecare completă n'au fost încercate. Cu toate școalele noastre de atât amar de vreme, ne vedem tot așa de înapoiți, zic unii, și ne dovedesc asta cu răscoalele din primăvara trecută. Socotesc însă că răscoalele sunt momente de rătăcire ale unui popor și s'a văzut oameni foarte culți căzând în rătăcire mai rea.

S'au văzut bărbați de stat, unii

cu spirite alese care au susținut că *administrația* este singura care ne-ar putea da o îndrumare bună. A spune numai că prin administrație se poate îndrepta starea destul de nenorocită a muncitorilor care au făcut răscoalele este a nu răspunde la întrebarea cea mare: *Cum vom remedia răul?*

Nu putem zice administrație bună, fără administratori ideali, pe care până acum nu știm de unde îi vom lua. Nu putem zice aceasta până nu vom găsi mijlocul prin care se reparăm multele neajunsuri ale administrației actuale, până nu vom completa lipsurile.

Când zicem „*administrație*“ și să luăm exemple pentru sate, ar trebui să înțelegem o mulțime de funcționari și nefuncționari care cu toții stânjinesc sau contribuiesc la buna administrație. Aci găsim pe primarul țaran nepriceput la conducerea afacerilor comunei; pe notarul șiret și jelbar, groaza împricinărilor în mâna căruia stă totul și sub tutela lui se adăpostește primarul și ajutorul său. Găsim un

consiliu comunal fără nici o atribuție, fără nici o datorie cu drepturi, nescrise în lege, de a fi scutiți de prestație și de a bea după orice nenorocit pescuit de notar. Găsim pe șeful de garnizoană fost sergent cu veleități ofițerești care cere ouă, pui de găină și zile de muncă. Găsim pe preotul satului care nu face nici un oficiu dacă nu e plătit și încă înainte, care împarte anafura de Paște pe bani și ouă smulse dela gura săracului. Găsim pe perceptorul implinitor fără inimă ducând cu el tot ce mai putea găsi în bordeiul săracului care n'are cu ce plăti. Găsim jandarmul veșnic cu sabie și pușca mergând grav, jupuind grozav pe cine are nenorocul să fie bănuțit măcar într'o pricină corecțională.

Tot aci vom adăoga pe proprietarul, pe arendașul nemilostiv, veșnic nemulțumit cu recolta cea mai abondentă, luând dijma două din trei, furând și treimea ce mai rămâne săracului pentru *pândărit, cocărit, soricărit*, gloaba pentru vite și amendă pentru că n'a eșit la timp la lucru boeresc. Voi lăsa la o parte pe cărciumarul cămătar care împrumută cu 80 % dobândă plătită înainte, care cumpără iarna

munca de pe vară pe preț de nimic și pe rachiu.

Nu voi pune la socoteală nici pe vechilul arendașesc, care fură zilele de clacă, care jumătățește munca femeilor și fură pe a copiilor, zicând că aceștia nu fac nimic.

Și când atâtea piedici să opun la o bună administrație, când altele nenumărate dar nenumărate de mine fac ca buna administrație să nu existe; mi se pare că a zice „*administrație*“ nu înseamnă nimic sau înseamnă a nu răspunde la chestiune.

S'au făcut încercări de a remedia starea aceasta de lucruri și de a croi o bună administrație căci rea am avut totdeauna.

S'a șovăit între descentralizare și centralizarea necostituțională și s'a ajuns tot la centralizare în afară de lege și pe căi piezișe. S'a schimbat într'un scurt interval de timp subprefecți în inspectori, pe aceștia în administratori și s'a ajuns la zapcii de pe timpuri.

Politica asta ne-a luat boi, ne-a promis islazurile și ne-a dat jandarmii pentru ca să fie o *bună administrație*.

Nicolae N. Pața
Avocat.

1909 Martie 2.

In zori de zi*)

*In zori de zi mă scol, mă întreb:
Vede-a-voi azi pe scumpa mea?
Când se 'nsărează, plâng amar:
Nici astăzi nu venit-a ea!*

*In prada chinului... nu dorm
Intreaga noapte suspinând
De somn sănt însă ziua prins
Și 'ncet pe drum colind visând...*

Ricard D. Ioan

*) Heine. Cartea cântecelor. Suferințe tinere.—Cântece.

GALERIA MARILOR CUGETĂTORI

Luis Büchner

Luis Büchner filosof și naturalist german, născut la Darmstadt, la 29 Martie 1824, a fost fiul unui distins medic.

După ce făcu gimnaziul, începe studiul științelor, trecând în 1843 la Universitatea din Giessen. Acolo el studie filosofia, apoi medicina, pentru a satisface viața familiei sale.

La Strasburg urmă cursurile școlii de medicină și primi la 1848 titlul de doctor în medicină. După aceasta, el continuă încă studiile sale la Universitățile din Würzburg și Viena. La Würzburg fu elevul savantului Virchon, acesta din urmă avu o influență considerabilă, asupra direcțiunii ideilor sale. El reintră în cariera învățământului, după care exersă medicina câțva timp la Darmstadt și deveni la Tubingue profesor particular și medic ajutor la clinică. Aceasta fu atunci când el publică celebra sa operă *Forță și Materie*.

Această carte se răspândi imens și fu tradusă în toate limbile. Fruct al unui etusiasm fanatic pentru progresul umanității, această operă cauză în Germania un enorm scandal și fu cauza destituirii autorului ei din postul său de docent privat la Tubingue.

Aci autorul expune principiile unei filosofii generale în armonie cu descoperirile moderne ale științelor naturale, susținând eternitatea materiei, imortalitatea forței, simultaneitatea universală a luminei, nesfârșirea formelor ființei în timp și în spațiu. „Ochiul nostru mirat, zice el, peste tot, unde se întoarce, nu întâlnește decât eternitate“.

Büchner a posedat în cel mai înalt grad arta de a pune știința la îndemână tuturor inteligențelor, și acest talent i-a adus o reputațiune universală, căci tot omul care știe a citi, poate înțelege acest rezumat simplu, captivant și clar.

Cu toate acestea clericaliile îl desprețuiră, iar de altă parte aparițiunea *For-*

ței și Materiei desemnă o frumoasă mișcare materialistă și grație lui Fenerbach, David Frederic Hrauss, Moleschatt și Carl Vogt, ea se întinse cu o repede progresiune în Universități, care prin Büchner deveni un fenomen revelator, destăințitor, pe care burgheziile germane o urmă cu o mare nerăbdare simpatică, și elita europeană cu atenție.

Büchner se retrase în Darmstadt unde profesând medicina, el continuă să facă apologia materialismului științific într'un foarte mare număr de publicațiuni foarte apreciate. El muri în orașul său natal în 1890.

În *Forță și Materie* unde autorul demonstrează eternitatea materiei și a forței, este în același timp o reabilitare a experimentațiunii, unica sursă a adevărului, și o elocventă pledoarie contra cauzelor finale. „Natura—zice Büchner nu cunoaște nici intențiunea, nici scopul, nici oare cari condițiuni spiritualiste sau materialiste, cari să-i fi fost impuse din afară, ori de sus“.

Cităm din această operă capitolele mai importante: *Forță și Materie*, imortalitatea forței, infinitul materiei, valoarea materiei, mișcarea, forma, imortalitatea legilor naturii, universalitatea legilor naturii, cerul, perioadele creațiunii pământului, generațiunile primitive secundare, finalitatea în natură (teologie), omul, creierul și inima, gândurile, conștiința, ideea despre D-zeu, existența personală despre moarte, forța vitală, sufletul animalelor, liberul arbitru, morala, etc.

Büchner a mai scris: *Viața sufletească a animalelor; Lumina și viața; Natura și știința; Aurora secolului; conferința asupra teoriei darviniane și Omul de știință*, trecutul său, prezentul său și viitorul său, sau de unde venim noi? Ce suntem noi? Unde mergem noi? Expuse foarte simplu, urmate de un mare număr de lămuriri și observațiuni științifice.

M. Drăgănescu.

Asupra votului universal

(Urmare)

Că educațiunea și cultura unui popor este în legătură cu spiritul de demnitate cătătenească și prin urmare are importanță netăgăduită față de extinderea drepturilor politice, aceasta s'a recunoscut și de alte popoare vechi, în afară de Romani. Ba încă la cei vechi cu speranțe de viitor, iubirea de neam pare că se impunea de la sine, nu numai în ce privea desvoltarea sentimentelor și urmărirea intereselor personale, dar și în pregătirea generațiunilor la viața publică, considerându-se aceasta ca cea mai puternică garanție pentru rezolvarea marilor probleme politice ale poporului întreg.

Grecii, veniți în Europa, nu doar că făcură vr'o invazie, care să fi nimicit tot ce întâlnește în calea lor, din contră, dând de alte popoare ce ocupau oare care insule, arhipelagul sau coastele — cum erau Pelasgii, Tribalii, Fenicienii, ei căutară ca să intre în bunele lor grații ca simpli mosafiri, mai poftiți sau și nepoftiți, de oare ce la început de tot nu erau decât niște simpli pirați apăruiți în apele continentului; pe când acele popoare aveau deja așezări statornice, aveau cultură întinsă și făceau comerț cu ambele continente vecine.

Ei bine, grație îndrăznelei iar mai pe urmă a stăruinței și înțelepciunii câtorva fruntași, că noii sosiți puțini cum erau, știură cum să pregătească tineretul, încât pe încetul nouile generațiuni grecești reușiră ca să anihileze activitatea autoctonilor și apoi să compromită chiar existența lor națională.

Și astfel găsim în istorie acea metamorfosă, din care apare elementul grecesc ca dominator.

Mai pe urmă merse și mai departe cu pretențiunea, ca prin simple reclame să facă a se crede că mai toate provinciile de la Sudul Istrului care aparțineau Traciei și în care se găseau po-

poare de alt neam, făceau parte din marea lor Heladă. În virtutea acelei socotințe, grecii și azi poate că speră a orbi lumea naivă ca să-i considere pe ei ca popor autocton al Macedoniei, deși se cunoaște din istorie că după ce Romanii au supus popoarele tracice, ei au stăpânit mai mulți secolii de-a rândul întreaga peninsulă balcanică, până ce au început ca să se așeze și de-a stânga Dunărei.

Și când ne gândim că pe timpuri erau cetăți și colonii pe țărmurile Mărilor Sudice, în care cel mult dacă grecii în raport cu autoctonii se găseau ca unul la treizeci: cu toate acestea ei toți la oaltă și numai ei formau cetățenia, pe când ceilalți rămăseră în cele din urmă ca un fel de sclavi

Cărei inprejurări se datoră acest progres vădit, dacă nu acelei educațiuni trainice, bazată pe sentiment de naționalitate?...

Evreii, în egoismul lor exclusivist și cu vederile largi ale conducătorilor de altă dată, din nimic ce erau față de popoarele în sânul cărora pribegeau, îi vedem ridicându-se atât de mult — *grație educațiunii proprii*, că acele popoare ajung până a-i izgoni cu brutalitate, lipsindu-se de acea mare și pretinsă bogăție ce părea că aduc țării prin sistemul lor speculativ, — de care însă autoctonii nimic nu puteau să profite; ba din contră văzându-se reduși la mizerie, abia atunci că se deșteptau.

Și cui datorau ei oare acel progres imbucurător dacă nu, în prima linie, acelor fruntași ai trecutului cari știură să formuleze reguli foarte bine chibzuite, pe lângă un mare ideal dus până la sublim, totul răzîmându-se pe o cultură morală absolut proteguitoare neamului, fără să ție seamă de ori cine alt, contra cărui poate că trebuia după prescripțiile talmudice să ducă chiar o luptă

de exterminare. Ori, din asemenea educațiune morală împinsă până la bigotism și alimentată de noi precepte: ce putea să iasă, dacă nu acea iubire de sine și de neam, precum și acea strânsă legătură și solidaritate, ce se vede în mare parte și azi, făcând admirația lumii întregi. Să mai probează până la evidență, ce influență avu pentru viitor principiile trainice pe care s'au răzimat în vechime educația neamului.

La evrei cultul religios, bazat pe principiul de protecție a seminției, desvoltă în individ și cel mai curat sentiment patriotic, care poate fără voie să vede împins la cel exclusivism legendar care și formează baza pe care să reazămă educația politică.

Crescut în asemenea condițiuni morale, evreul să simte în stare de a lucra numai în interesul familiei și a neamului, fără al preocupa ori ce alt, intru cât dacă nu altfel, cel puțin nu-i prezintă vr'un interes.

Nu rezultă din aceasta că individualitatea evreului a fost și este pe deplin conștientă de sine, că având un scop pe care-l a urmărit și un ideal spre care s'a îndreptat activitatea politică, luptând mereu?

Și cu cât au luptat pe ori ce căi pentru realizarea idealului, neamul evreesc s'a oțelit, pregătindu-se tot mai mult. Ori, această conștiință de sine, și acea perseverență în urmărirea scopului de atins, sunt două calități indispensabile pentru individul chemat ca să-și exer-

cite în libertate dreptul său cetățenesc.

Deci, în privința educațiunii politice, chiar neamul evreesc așa cum în aparență pozază în simplu neam rătăcitor pe fața pământului, cu toată vechimea, rezerva și modestia ce pare a arăta: noi din contră credem că întrece pe multe altele în statornicie și în perseverență; ceia ce-l face ca să se cultive mereu, să exploateze totul în profitul propriu și să covârșească pe oricare alt neam, cu care vine în contact. Iar rezerva și modestia cu care se prezintă la început probează tactul deosebit cu care evreul s'a introdus în afaceri, căci altfel nu s'ar explica acea energie și vigoare, ce a urmat introducerea, cu care a lucrat în asociație, spre a se afirma tot mai mult.

Am putea menționa în treacăt că un popor vechi, cu cât a avut o educație cu caracter mai democratic și mai independent, cu atât acel popor — deși în cursul existenței sale ar fi fost supus la multe încercări, totuși a fost în stare ca să reziste și să trăiască ca neam, apoi să se stricoare mai cu înlesnire fără a se perde de tot. Ba unii să se ridice mai repede, profitând de orice împrejurări priincioase.

Grecii și evreii ne dau exemple palpabile, iar bulgarii puținii cum sunt îi vedem ce repede s'au ridicat.

Aceasta grație sentimentului patriotic ce să vede că nu amortise în vinele lor.

Se vede dar că și în această privință tot educațiunea a jucat sau *joacă rolul principal*. (Va urma) M.

Valorosul naționalist d. Mișu N. Popș din Craiova, lansează următorul manifest, căruia îi dăm loc cu plăcere în coloanele „Democrației“.

Frați Români,

Prea mari și multe sunt faptele bravului Domnitor Alexandru Cuza, pentru ca noi generația urmașe a luptărilor de la 48, să trecem prin viață fără a aduce obolul nostru de recunoștință și admirație Bunului Român Alex. Cuza.

După cum în Capitala Moldovei s'a luat inițiativa de a se ridica statuia întemeetorului României Alexandru Cuza, Craiova, capitala Olteniei, nu trebuie să rămâe mai în urmă, trăgânirea ar fi o ingratitude, față de memoria marelui erou, față de istoria Țării.

Fraților,

Nu poți să pomenești cuvântul Unirei, fără să te gândești la Cuza. Nu poți să vorbești de România noastră, de progresele ei, fără a-ți întoarce gândirea înapoi la anul 1859, epoca unde Țara Românească întreagă, într'un singur gând, într'un singur grai, a ales pe acela care inspira încrederea, că visul dorit al Românilor se va împlini, și cele două țări surori se vor uni sub un singur sceptru, sub un singur domn. Singurul zic și fără el, unirea nu s'ar fi putut face.

Imi permit a aduce la cunoștiința Domniilor Voastre, că *iau inițiativa unei colecte naționale pentru ridicarea unei statui a lui Cuza-Vodă, în orașul nostru, pe strada Unirei în fața noului palat al Prefecturii Județului.*

Contribuiți cu ce inima vă va povățui — Obolul D-tră către Cuza, vă va aduce cu prisosință recunoștința istoriei — bogați și sărași, vă rog din adâncul inimei mele a contribui; mai ales voi săraci, veți avea o mângăere mare când vă veți gândi mai târziu că o cărămidă din pedestalul pe care se înalță marele domn, fostul protector al săracilor, este dat din punea voastră, unde poate în momentul subscripției se găsea numai acel singur gologan.

Craioveni, totdeauna a-ți dat dovadă

de patriotismul vostru, la toate faptele mari a-ți fost printre cei dintâi—o faptă mare este și aceasta *de a recunoaște marelui Domnitor Alex. Cuza, unirea și întemeierea României.*

Craiova până azi nu are nici o statuie, nemerit va fi dar ca cea dintâi ce se va ridică în orașul nostru să fie a lui Cuza.

București capitala Țării și-a umplut bulevardele și stradele cu statui (nu le discut meritele) nimeni însă nu s'a gândit, că statuia care urma a se înălța după aceia a eroului de la Călugăreni trebuie să fie a lui Cuza-Vodă. — Sunt sigur că nu va trece mult și tinerimea universitară de azi, care este nutrită de sentimente patriotice, când va ajunge a fi printre conducătorii Țării, primul ei gând va fi la ceea ce noi ne gândim azi.

La lucru dar fraților, ca în doi ani cel mai târziu să ne descoperim capetele cu recunoștință către imaginea în bronz a marelui domn.

Mișu N. Popp.

Craiova, 1909

PS.—Toate sumele se vor trimite pe adresa d-lui Mișu N. Popp, Craiova.

La sfârșitul fiecărei luni se va publica prin ziarele cele mai răspândite numele **bunilor Români** care au subscris.

Orice listă poartă semnătura proprie a d-lui Mișu Popp.

Redacția noastră posedă o listă de subscripție. Numele subscriitorilor se vor publica în „Democrația“.

Sinucigașul *)

*Sinucigașul la răsăntii
E îngropat și pe mormânt
Răsare: „Floarea Osândirei“
Plecându-și capul spre pământ...*

*Azi noapte stam pe la răsăntii
Si începutu a suspina...
La raza lunii, floarea ceia
Incet porni a se mișca...*

Ricard D. Ioan

*) Heine. C. Cântecelor. Intemezzo.

Cultura

Teatrul Național din Craiova.
Au început reprezentațiile date în beneficiu, iar suntem asediați cu bilete de teatru.

Craiovenii au cam început să vie mai des la teatru, dar tot ca să fie văzuți, nu ca să vadă.

* * *

Lumina la sate. Într'un sat de vr'o câteva mii de locuitori, din Dolj, se află o singură școală cu 25 de elevi.

Întrebând pe învățător ni s'a spus că nu este local încăpător.

Într'alt sat este local frumos de școală și copii destui doritori de învățătură, dar nu este cine să-i învețe. Învățătorul e bătrân, bolnav și incapabil, n'a fost scos la pensie, cu toată vârsta lui, pentru că nu a împlinit ani.

În ambele sate de mai sus am găsit foarte mulți oameni, de toate vârstele, cari nu știu de loc carte.

Nu știu nici cum se cheamă țara unde locuiesc și de ce rege e condusă, ei trăesc în cel mai grozav întunerec sub ochi; nepăsători ai celei mai stupide administrațiuni din lume. Și ca satele de mai sus sunt multe altele în județul Dolj, cel mai bogat județ al țării noastre!

Academie populară la Craiova.
În amfiteatrul liceului Carol un grup de câțiva vrednici profesori țin dela o vreme cursuri populare pentru cei ce au timp să-i asculte.

Cei ce au timp să-i asculte,—zic astfel pentru că Craiovenii nu prea au timp pentru audițiuni în academii populare unde nu se joacă poker, nici se țin conversațiuni indecente de către donjuanii — prostituții sociali — ce abundă în saloanele elitei noastre mondene.

N. I. P.

Melancolii de toamnă

*Când picurii de ploae pe geamnuri s'aștern
În dungi tremurânde și neisprăvite;
Când vântul suspină prin foi vestejite,
De ce veselia-mi se schimbă 'n infern?*

*Ce rău 'mi-e, somn n'am în noaptea cea rece,
Și-i plină de-o taină, de-o vagă durere,
Nostalgice gânduri mă țin în veghere,
Se crapă de ziuă și dorul nu-mi trece.*

*Dar n'ar fi nimic de-o vreme pustie...
Când știi că tu păstrezi pentru mine,
O taină duioasă de gânduri divine...
O! te-aștept. Vino! Tristețea mă 'mbie.*

Vega.

Moravuri

Dela o vreme Craiova dă de lucru cronicilor senzaționale. Și pe când năzdrăvăniile petrecute la Craiova sunt taxate în altă parte ca fapte extraordinare, la noi sunt tratate ca ceva comun și se discută cu multă naivitate.

Care să fie cauza? Conrupția sau austeritatea?

Să sperăm că societatea Craioveană ori cât de suferindă, în lipsa unei vieți intelectuale, e încă departe de falimentul moral.

Să sperăm!

Magistratura

S'a vorbit în multe rânduri că magistrații la noi consideră magistratura ca o boerie.

Intâmplarea cu d. Mihail Nicolăescu, care fiind numit magistrat la Craiova i s'a refuzat de primul președinte jurământul, a întărit ideea că magistrații noștri au tendința de castă.

S'a motivat că d. Nicolăescu ar avea un proces penal pendent a tribunalul Dolj, totuși lumea crede că d. Nicolăescu n'a fost acceptat ca supleant de tribunal

de oare-ce d-sa nu este boer de neam și nici măcar descendinte al vre unui ipistat devenit milionar.

* * *

Era bună măsura d-lui Stelian care introducea *rotația în magistratură*, căci magistrații dela Iași trecând după un an la Craiova și de aci în alt an la București și așa mai departe, Justiția n'ar mai fi fost influențată de simpatiile ce în mod fatal sunt legate de magistratura sedentară.

Comerțul

La Craiova *Banca Națională* face foarte puține afaceri cu comerțanții, cari sunt ținuți să treacă întâi pe la *Banca Comerțului* unde tot d. Neamțu dirijează, ba uneori și la alte *bănci cămătărești* sucursale ale Băncii Comerțului. Iată de ce falimentele se țin lanț.

* * *

D. Neamțu directorul mai multor bănci de comerț și om cu idei înaintate în această ramură de activitate omenească, în conferința ce a ținut la academia populară din

Craiova, a susținut ideea *introducerii capitalurilor streine* în țara noastră.

D. Neamțu nu se teme că va fi dezavuat de confrății săi liberali, pentru că și aceștea sunt iubitori de capitaluri streine, mai ales când e vorba să profite numai „a lor noștri“.

Și apoi nu cunoaștem noi destui jidani și mai ales români jidoviți cari lucrează și azi cu capitaluri streine?

Bun înțales pentru folosul lor nu al țării noastre!

R. C.

Armata

Maicani redivivus...

Partidul național-liberal este în plină perioadă a decadenței sale. Această stare o trădează furțișagurile dela ministrul de război.

Că s'a descoperit vre-un hoț la ministrul de război, nu ne-am miră, dar e lucru de mirat cum răsar *Maicanii* și *Angheleștii* tot pe vremea ocârmuirilor liberale.

Spune-mi... *)

„Spune-mi unde ți-e iubita
Ce cântai odinioară
Mistuit de 'n flăcărare
Pentru dulcea-i inimioară“ ?

Aste flăcări dispărut-au
Vai, tristețea m'a cuprins
Iar în carte-mi vezi cenușa
Focului acuma stins.

Ricard D. Ioan.

*) H. Heine. Cartea Cântecelor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

'Mi-ești dușmănoasă? *)

Mi-ești acuma dușmănoasă
Tu ce-alt'dată m'ai iubit?
Lumei toate îi voi spune
Chinu-mi greu... nesuferit.

Si voi buze dulci, perfide,
Cum bârști voi ne'ncetat
Pe acel ce odinioară
Pătimaș v'a sărutat.

Ricard D. Ioan

*) Heine. C. Cântecelor. „Reânte asceru“.

Cu pânzele negre *)

*Cu pânzele negre corabia-mi
Pe mare'-agitată plutește....
De ce mă 'ntristez încă scumpă
Când sufletu-mi greu pătimește?*

*Căci inima ta-i schimbătoare
Ca vântul, copilă-adorată...
Cu pânzele negre corabia-mi
Plutește pe marea-'agitată*

Ricard D. Ioan

*) H. Heine. Poezii nouă.—Diverse 1832—39. Seraphine.

Felurite

D-nii Jean Schulder și Aurel Protopopescu din București sunt imputerniciți din partea revistei „DEMOCRAȚIA“ a face abonamente și încasări în contul nostru, pentru toată țara.

Ziarele spaniole anunță că trupa *Pârvulescu* joacă la *Barcelona* dansuri naționale românești, ca Băbă, Romanul, Sârba și că jocurile românești sunt atât de apreciate de publicul spaniol, că ar merita o mențiune specială pentru originalitatea lor.

* * *

La Paris în Alcazar d'Été din Champs-Élysées între 21 Februarie și 23 Martie are loc o expoziție în folosul artiștilor și săracilor.

Printre expozanți este și *Principesa Maria* alături de alte aristocrații europene.

D-l profesor *Ernst Haeckel* de la universitatea din *Iena* (Germania) ne trimete o scrisoare (circulară) prin care mulțumește tuturor cari l-au felicitat urându-i să trăiască ani mulți, cu ocaziunea jubileului său de 40 de ani de muncă și al vârstei sale de 75 de ani, precum și tuturor cari l-au onorat cu trimiterea cadourilor, producțiuni de artă, jerbe de flori, scrieri, obiecte prețioase, etc. regretând că părăsește catedra științelor naturale pentru a lăsa altora să ducă mai departe opera sa.

Simțindu-se fericit că religiuinea viitorului va fi: *monismul*.

Rugăm pe D-nii abonați din provincie, cari nu au achitat încă abonamentul, a ni-l achita cât mai neîntârziat, pentru a nu fi nevoiți ale suspenda trimiterea revistei.

Bibliografii

In Biblioteca pentru toți (Alcalay) a apărut:
Făclia sub Obroc tragedie de Gabriel d'Anunzio, traducere de Aurel Alexandrescu-Dorna.

Un erou al timpului nostru roman de M. Lermontov, traducere de B. Marian.

In Biblioteca românească (Socec) a apărut:
Noi și vechi schițe și nuvele de I. A. Bassarabescu.

Edeu Anto povestiri de A. Fogazzaro traducere de D. Tomescu.

Deșchiderea cursului de Istorie Națională cuvânt rostit în Academia Mihăileană de Mih. Coșălniceanu la 24 Noembrie 1843.

Dreptatea Mării nuvele de Karcavița traducere din grecește de V. Costopol.

Povestea copilăriei, amintiri de Ion Dragoslav.

In Biblioteca Minerva a apărut:
Catechismul Bisericii budhiste de miază-zi de colonel H. S. Olcott, traducere de Gr. Goilav.

Din valurile vieții de I. Ilavici.

Visuri instelate de Camille Flammarion traducere de Sofia Nădejde.

Povestiri vânătoarești de Ivan Turgheniev.

Țărături bizare de R. Festeticz traducere de I. Răduț.

Valurile Vieții nuvele de Grozia Deladda traducere de Isabela Sadoveanu.

Scrieri alese de Mumuleanu, Hrisoverghi, Ciuciureanu.

Editura Minerva: *Valea albă*, roman istoric (1476) de Gh. Silvan, lei 1 50.

Poesii de A. Vlahuță, lei 2.

Departa de lume nuvele de Constanța Hodos, lei 1.50.

O primăvară versuri de Nathalia Iosif-Negru, lei 1.

Foia de Informațiuni Comerciale No. 7 (București).

Moniteur Commercial Roumain No. 12 (București).

Veteranul No. 1 (anul I) Bârlad.

Bârladul No. 12 (Bârlad).

Bistrița (Piatra Neamț).

Studiu asupra comerțului nostru cu Spania.

„*Poesia*“ (Milano-Italia) No. 10 din 1 Martie 1909 publică: *Fondation et Manifeste du Futurisme* în limba franceză și italiană, de *F. T. Marinetti* directorul revistei; *Corrado Govani* e la sua opera poetica cu portret; *Il verso libero* de *Gian Pietro Lucini*; și alte articole de *Paolo Buzzi*; *Libero Ausonio*: *Boberto Braco* (cu portret); *Aurel*; *Enrico Covachioli*; *Libero Altomare*; *Hélène Vacaresco*; *Jacques d'Adelswärd-Fersen*; *Georges Périn*; *Philéas Lebesgue*; *Cécile Périn*; *Nicola Marchese*; *Alfredo Bacelli*; *Giudo Menasci*: *G. Pascoli*; *Fred. G. Bowles*; *V. Coronado*; *Niquel de Unamuno*; *Charlette B-drienne*; *Mario Pucini*; *Angelo Mario Tirabassi*; *Ottorino Checchi*; *Réné Benézech*, etc.

Prețul 3 lei în România, număr dublu.

Românul, literar politic (București) No. 2 și 3.

Revista ideii No. 7 (București).

Biblioteca modernă No. 4 anul II) București str. Biserica Enei 7—cuprinde cronică, nuvele, teatru de V. Alexandri, versuri de Ioan Ricard, Mircea Demetriad, Ana Ciupagea, muzica vals fantastic de M. Drăgănescu, versuri de Mireio, portretul și biografia lui M. Drăgănescu, cugețări, jocuri, șarade, etc. Numărul 0.50 bani, în Craiova se vinde la *Ioniță d. Fleșea*.

Orion No. 9 (București)

Zavera No. 50 (Ploiești).